

การบริหารการศึกษาในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา
สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ กลุ่ม 9
The Role of Monks in the Management of Temples
in the Sangha Administration Area, Muang District, Yasothon Province

พระครูเมธีธรรมบัณฑิต (จิรศักดิ์ ทองหอม)^{1*} ภักดี โพธิ์สิงห์² ยูภาพร ยูภาส²
E-mail: thitimabrrlulilp@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษา 1) ระดับการบริหารการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ กลุ่ม 9 2) เพื่อเปรียบเทียบการบริหารการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ กลุ่ม 9 และ 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ กลุ่ม 9 เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูที่สังกัดในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 9 จำนวน 177 คน โดยวิธีการสุ่มใช้สูตรของ ทาโร ยามาเน่ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ความถี่ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการเปรียบเทียบ เพศ สถานภาพ วุฒิกการศึกษา ใช้สถิติ t – test และเปรียบเทียบอายุ และขนาดของโรงเรียน ใช้สถิติ One - way ANOVA

ผลการวิจัย พบว่า 1) ระดับการบริหารการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ กลุ่ม 9 พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) ผลการเปรียบเทียบการบริหารการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ กลุ่ม 9 พบว่า จำแนกตามเพศ สถานภาพ และวุฒิกการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนจำแนกตามอายุ และขนาดของโรงเรียนที่ต่างกัน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน และ 3) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ กลุ่ม 9 ได้แก่ พัฒนาการวิจัยในชั้นเรียนด้วยการเปรียบเทียบวิธีการสอนแบบต่างๆ มีการจัดสรรงบประมาณอย่างเพียงพอ ควรมีการจัดกิจกรรมเปิดรับบริจาคเป็นการกุศลเพื่อใช้ในการเรียนการสอน มีการจัดอบรมด้านข้อวัตรสงฆ์ของพระภิกษุสามเณร เพื่อสร้างความเข้าใจในบริบทผู้เป็นนักเรียน ควรมีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ มีการจัดการความรู้ทั่วทั้งองค์กร

คำสำคัญ: การบริหารการศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรม สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

Abstract

The objectives of this research were to study 1) the level of educational administration at Phrapariyattidhamma School. Department of General Education under the National Buddhism Office, group 9 2) to compare the educational administration of Phrapariyattidhamma School Department of General Education Under the National Buddhism Office, group 9 and 3) to study recommendations on educational administration of Phrapariyattidhamma School. Department of General Education Under the National Office of Buddhism, group 9 is a quantitative research. The sample group consisted of teachers who were affiliated with Phrapariyattidhamma School. Department of General Education, Group 9, consisted of 177 people using Taro Yamane's formula randomly. The research instruments were questionnaires. The statistics used for data analysis were percentage, mean, frequency, standard deviation. and comparing sex, status, educational background, using t-test statistics and comparing age. and school size using One-way ANOVA statistics.

The results of research were as follow: 1) Educational administration level at Phrapariyattidhamma School Department of General Education Under the National Buddhism Office, group 9, it was found that the overall level was at a high level. Department of General Education Under the National Buddhism Office, group 9 found that they were classified according to gender, status and educational qualifications. There was a statistically significant difference in opinion at the .05 level, classified by school size. and different age There were no different opinions and

¹ นักศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

² อาจารย์ประจำหลักสูตรสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร มหาวิทยาลัราชภัฏมหาสารคาม

3) recommendations on educational administration of Phrapariyattidhamma School. Department of General Education Under the National Buddhism Office, group 9, which is to develop research in the classroom by comparing different teaching methods. Adequate budget is allocated. There should be activities to accept donations as a charity for use in teaching and learning. There is a training course on Buddhist monks and novices to create understanding in the context of students. The participation of personnel in the exchange of knowledge should be encouraged. There is knowledge management throughout the organization.

Keywords: educational administration; Phra Pariyattham school

ความเป็นมาของปัญหา

การศึกษาเป็นสิ่งจำเป็นในการดำเนินชีวิตการศึกษาจะพัฒนาคนให้เป็นคนที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้น คนที่ไม่ได้รับการศึกษาจะเป็นคนที่สมบูรณ์ไม่ได้ อดีตการศึกษาเริ่มต้นจากวัดเมื่อสังคมเจริญขึ้น การศึกษาจึงถูกแยกออกจากวัด และมีการพัฒนาไปมาก ส่วนการศึกษาของคณะสงฆ์แม้จะมีการพัฒนา แต่จัดว่ายังล้าสมัยอยู่มาก การศึกษาจะเน้นแต่พระไตรปิฎกเป็นเรื่องราวของพระพุทธเจ้าต่อมามีการเรียนที่เป็นระบบขึ้น จัดให้มีการเรียนพระปริยัติธรรม แผนกธรรม และแผนกบาลี แม้ปัจจุบันก็ยังใช้หลักสูตรเดิมอยู่ไม่มีการพัฒนาหรือปรับปรุง ซึ่งผู้ที่จบไปแล้วพบว่ามีปัญหาโดยเฉพาะพระภิกษุสามเณรที่ลาสิกขาบทยอกไป ไม่สามารถที่จะต่อยอดการศึกษาทางโลกได้ ทั้งยังมีปัญหาในการดำเนินชีวิตเพราะการศึกษาของคณะสงฆ์อยู่ในวงจำกัดแต่ทางธรรมไม่ได้เรียนรู้อย่างที่ฆราวาสเรียนกัน การสื่อความอาจไม่ตรงกัน จึงเป็นปัญหาอย่างมาก โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา มีวัตถุประสงค์ที่จะให้การศึกษาในโรงเรียนเป็นประโยชน์ต่อฝ่ายศาสนจักร และฝ่ายบ้านเมือง กล่าวคือ ทางฝ่ายศาสนจักรจะได้ศาสนทายาทที่ดี มีความรู้ความเข้าใจในหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาอย่างแท้จริง เป็นผู้ประพฤติปฏิบัติชอบ ดำรงอยู่ในสมณธรรม สมควรแก่ภาวะ สามารถธำรงและสืบต่อพระพุทธศาสนาให้เจริญสถาพรต่อไป ถ้าหากพระภิกษุสามเณรเหล่านี้ลาสิกขาบทยอกไปแล้ว สามารถเข้าศึกษาต่อในสถานศึกษาของรัฐได้ หรือเข้าราชการสร้างประโยชน์ให้ก้าวหน้าให้แก่ตนเองและบ้านเมืองสืบต่อไปด้วยเช่นกัน (กองพุทธศาสนศึกษา. 2564)

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) สรุปลผลการสังเคราะห์ผลการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในรอบ 5 ปี และทำการประเมินผลการจัดการศึกษา เพื่อให้มีการตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ โดยคำนึงถึงความมุ่งหมาย หลักการและแนวทางการจัดการศึกษาในแต่ละระดับตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วย การศึกษาแห่งชาติ โดยให้มีการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาทุกแห่ง อย่างน้อย 1 ครั้งใน ทุก 5 ปี นับตั้งแต่การประเมินครั้งสุดท้ายและเสนอผลการประเมินต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชนโดยทำการประเมินโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ทั้งสิ้น 17,562 แห่ง และได้ให้ข้อเสนอแนะสถานศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติไว้ว่าควร มีนโยบายเร่งด่วนในการพัฒนาความสามารถของผู้เรียนทั้งระบบความคิด ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การใฝ่รู้ ใฝ่เรียน รักการทำงาน และมีสุนทรียภาพ รวมทั้งการบริหารวิชาการของผู้บริหารความรู้ความสามารถและความพอเพียงของครู (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). 2555) อย่างไรก็ตามแม้ว่าการศึกษาในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาจะเสริมสร้างคุณประโยชน์การศึกษาให้แก่ผู้ต้อโอกาสทางสังคม ได้พบแสงสว่างทางปัญญาอย่างมากก็ตามแต่จากการดำเนินงานที่ผ่านมาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา อยู่ในขอบเขตจำกัดและไม่สามารถสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างทั่วถึงและยังประสบกับสภาพและปัญหาการบริหารงาน ด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารบุคลากร และด้านการบริหารงานทั่วไปมาก สอดคล้องกับรายงานการประชุมประธานกลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กล่าวว่าการบริหารการจัดการโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ขาดความชำนาญในการวางแผนบริหารการจัดการขาดครูสอนวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ ต้องอาศัยครูพิเศษจากหน่วยงานและโรงเรียนอื่น ครูและบุคลากรขาดขวัญกำลังใจ ไม่มีความมั่นใจในวิชาชีพ เนื่องจากเป็นลูกจ้างของโรงเรียน ครูส่วนใหญ่ไม่ได้รับค่าตอบแทนตามวุฒิศาสตร์สวัสดิการ เป็นเหตุให้ครูและบุคลากรมีอัตราการเข้าออกอยู่บ่อยครั้งและสถานศึกษา ส่วนใหญ่ขาดงบประมาณ ขาดเอกสารตำราเรียน คู่มือครู วัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอนและอาคารสถานที่ ไม่เพียงพอ ต้องใช้ศาลาวัดหรือกุฏิ เป็นสถานที่ ทำการเรียนการสอน จึงทำให้การบริหารโรงเรียนไม่เป็นที่ แพร่หลายและทำให้การบริการแก่ประชาชนผู้ต้อโอกาสทางการศึกษา ไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่

จากความแตกต่างดังกล่าว พบว่ามีปัญหา ได้แก่ 1 การบริหารงานวิชาการ 2 การบริหารงบประมาณ 3 การบริหารงานบุคลากร และ 4 การบริหารงานทั่วไป ทำให้เกิดปัญหาต่างๆ เช่น ด้านการจัดการศึกษาที่ยึดรูปแบบเดิม เน้นการท่องจำขาดการคิดวิเคราะห์ หลักสูตรไม่ได้รับการพัฒนาเท่าที่ควร ยังใช้ของเดิมไม่ทันสมัย งบประมาณมีน้อย อาคารเรียนไม่ทันสมัย ไม่เอื้อต่อการเรียน

การสอน ขาดสื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัย ครูอาจารย์ส่วนใหญ่เป็นข้าราชการเกษียณอายุ ไม่สามารถนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน ขาดความมั่นคงในอาชีพ เพราะเป็นลูกจ้างชั่วคราว รายได้ต่ำ สอนไม่ตรงกับสาขาที่เรียนจบมา ผู้บริหารซึ่งเป็นพระเถระผู้ใหญ่ไม่ได้จบการบริหารการศึกษา ทำให้ไม่เข้าใจเรื่องการศึกษาเท่าที่ควร ที่สำคัญไม่มีเวลาให้กับการศึกษา เพราะกิจกรรมทางคณะสงฆ์มีมากขาดการประสานงานกันระหว่างผู้บริหาร และผู้ปฏิบัติการบางครั้งผู้บริหารมองไปทางหนึ่ง ผู้ที่ปฏิบัติงานมองไปทางหนึ่ง การพัฒนาบุคลากรมีน้อย ขาดการศึกษาดูงานนอกสถานที่ ไม่มีการประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนทราบเท่าที่ควร ว่าคณะสงฆ์มีการจัดการเรียนการสอน จึงไม่ได้ ได้รับความช่วยเหลือจากชุมชน โดยเฉพาะนักเรียนที่สมัครใจมาเรียนมีน้อยมาก ส่วนใหญ่มาจากครอบครัวที่ยากจน หรือครอบครัวแตกแยก อยู่ในภาวะจำยอมหากไม่เรียนก็ไม่มีการเรียน จนเป็นสาเหตุให้ ในปีพุทธศักราช 2562 โรงเรียนได้หยุดทำการเรียนการสอนไป 1 โรงเรียน (โรงเรียนศรีเจริญวิทยา) ทำให้ปัจจุบันมีโรงเรียน 35 แห่ง จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการแก้ไขปัญหาอย่างเร่งด่วน (สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ, 2564) ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะทำการวิจัยเรื่องการบริหารการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ กลุ่ม 9 ซึ่งกระบวนการวิจัยนี้สามารถแก้ไขปัญหาการบริหารการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาเพราะการวิจัยเป็นกระบวนการแก้ไขปัญหาแบบสากลที่ยอมรับโดยทั่วไป และสามารถสร้างรูปแบบ หรือองค์ความรู้ ใหม่เกี่ยวกับการบริหารการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา นำไปใช้ในการดำเนินงาน และบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จึงมีความจำเป็นที่จะต้องดำเนินงานให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการบริหารการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ กลุ่ม 9
2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ กลุ่ม 9 จำแนกตามเพศ อายุ สถานะภาพ วุฒิการศึกษา และขนาดของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญ
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ กลุ่ม 9

สมมติฐานของการวิจัย

1. การบริหารการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ กลุ่ม 9 โดยรวมอยู่ในระดับมาก
2. เปรียบเทียบการบริหารการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ กลุ่ม 9 จำแนกตามเพศ อายุ สถานะภาพ วุฒิการศึกษา และขนาดของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญ ที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารการศึกษาแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ใช้การวิจัยเชิงปริมาณ
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
  - 2.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ คือ ครูที่สังกัดในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 9 ประกอบด้วย จังหวัดมุกดาหาร, ยโสธร, อุบลราชธานี, อำนาจเจริญ จำนวน 316 รูป/คน
  - 2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ คือ ครูที่สังกัดในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 9 ประกอบด้วย จังหวัดมุกดาหาร, ยโสธร, อุบลราชธานี, อำนาจเจริญ จำนวน 177 รูป/คน ได้มาโดยการกำหนดขนาดโดยใช้สูตร ทาโร่ ยามาเน่ (Yamane, Taro. 1973) ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเลือกตัวอย่าง แบบแบ่งชั้นและการสุ่มแบบง่าย (Stratified Random Sampling)
3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล
การวิจัยครั้งนี้ใช้เครื่องมือในการเก็บข้อมูล คือ แบบสอบถาม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยข้อคำถามได้ครอบคลุมถึงวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้
ตอนที่ 1 แบบสอบถามปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ สถานะภาพ ระดับการศึกษาและขนาดโรงเรียน ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามการบริหารการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ กลุ่ม 9 มีลักษณะแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยแบ่งระดับของการวัดออกเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามปลายเปิด (Open-ended) เพื่อสอบถามข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ กลุ่ม 9

นำแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุงไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยในครั้งนี้ จำนวน 42 คน แล้วนำมาหาอำนาจจำแนกรายข้อด้วยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายระหว่างรายข้อกับโดยรวม (Item total Correlation) มีค่าระหว่าง .214-.856 และหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (coefficient Alpha) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) งานวิจัยนี้มีค่าความเชื่อมั่น .896

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

เพื่อให้ได้ข้อมูลครบถ้วนทุกด้าน ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

4.1 นำหนังสือจากคณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ถึงผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ กลุ่ม 9 เพื่อประสานข้อมูลการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม

4.2 นำหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามไปยัง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

4.3 ให้มีผู้ช่วยผู้วิจัยในการเก็บรวบรวมแบบสอบถามกลับคืนผู้วิจัย

4.4 เก็บข้อมูลเพิ่มเติมด้วยตนเอง

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปในการประมวลผล และวิเคราะห์ข้อมูล โดยดำเนินการดังนี้

1) นำแบบสอบถามที่รวบรวมได้ตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้อง

2) นำแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์แล้ว ลงรหัสตามแบบ (Coding Form)

3) นำแบบสอบถามที่ลงรหัสแล้วให้คะแนนแต่ละข้อมากำหนดเกณฑ์ของการให้คะแนน ดังนี้

การจัดกระทำคะแนนระดับขีดความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศโดยแบ่งเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีของ ลิลิเอร์ท (Lilert's Scale) มี 5 ระดับ ได้แก่

มากที่สุด กำหนดให้ 5 คะแนน

มาก กำหนดให้ 4 คะแนน

ปานกลาง กำหนดให้ 3 คะแนน

น้อย กำหนดให้ 2 คะแนน

น้อยที่สุด กำหนดให้ 1 คะแนน

จากนั้นนำคะแนนมาวิเคราะห์ด้วยค่าเฉลี่ย (Mean) และ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) จากนั้นนำมาเทียบกับเกณฑ์การให้ความหมายค่าเฉลี่ย (รังสรรค์ สิงห์เลิศ. 2551) ตามสูตร ดังนี้

เกณฑ์คะแนนระดับการปฏิบัติงาน 5 ระดับ ดังนี้

ระดับคะแนน 1.00-1.80 หมายถึง น้อยที่สุด

ระดับคะแนน 1.81-2.60 หมายถึง น้อย

ระดับคะแนน 2.61-3.40 หมายถึง ปานกลาง

ระดับคะแนน 3.41-4.20 หมายถึง มาก

ระดับคะแนน 4.21-5.00 หมายถึง มากที่สุด

5.2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

5.2.1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป ใช้สถิติเชิงพรรณนาประกอบด้วย การแจกแจงความถี่ (Frequency) โดยแสดงเป็นจำนวน และค่าร้อยละ (Percentage)

5.2.2 วิเคราะห์ระดับการบริหารการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ กลุ่ม 9 ใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

5.2.3 ทดสอบสมมติฐาน โดยการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู และนักเรียนที่มีต่อการบริหารการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ กลุ่ม 9 โดยวิธีหาค่าเฉลี่ย

(Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ค่า t-test ค่าสถิติที่ใช้เปรียบเทียบตัวแปรที่มีจำนวน 2 กลุ่ม ได้แก่ เพศ สถานะภาพ วุฒิการศึกษา และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA or F-test) สำหรับตัวแปรที่มากกว่า 2 กลุ่มขึ้นไป ได้แก่ อายุ ขนาดของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กำหนดใช้ที่ระดับ .05 ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีของ LSD (Least Significant Difference Test)

5.2.4 วิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content Analysis) โดยการจำแนกข้อมูลออกเป็นหมวดหมู่ในแต่ละด้านตามวัตถุประสงค์ กรอบแนวคิดและนิยามศัพท์เฉพาะแจกแจงความถี่แล้วนำเสนอในรูปแบบการพรรณนาวิเคราะห์ (Analytical Discription)

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ระดับการบริหารการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ กลุ่ม 9

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการบริหารการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ กลุ่ม 9 จำแนกเป็นรายด้าน

การบริหารการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ กลุ่ม 9	ระดับความคิดเห็น		แปลผล	อันดับที่
	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านวิชาการ	3.79	0.79	มาก	
2. ด้านการบริหารงบประมาณ	3.91	0.85	มาก	
3. ด้านบุคลากร	3.78	0.70	มาก	
4. ด้านการบริหารงานทั่วไป	3.33	0.76	มาก	
โดยรวม	3.70	0.78	มาก	-

จากตารางที่ 1 พบว่า ระดับการบริหารการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ กลุ่ม 9 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.70$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการบริหารงบประมาณ ($\bar{X} = 3.91$) ด้านวิชาการ ($\bar{X} = 3.79$) ด้านบุคลากร ($\bar{X} = 3.78$) ด้านการบริหารงานทั่วไป ($\bar{X} = 3.33$)

2. วิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ กลุ่ม 9

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ กลุ่ม 9 จำแนกตามเพศที่ต่างกัน

การบริหารการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สังกัด สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ กลุ่ม 9	เพศ				t	Sig.
	ชาย		หญิง			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านวิชาการ	3.83	0.69	3.61	0.86	1.593	.116
2. ด้านการบริหารงบประมาณ	4.02	0.74	3.60	0.74	2.655	.010*
3. ด้านบุคลากร	3.85	0.59	3.57	0.95	1.975	.053*
4. ด้านการบริหารงานทั่วไป	3.36	0.72	3.25	0.88	1.096	.277
รวม	3.76	0.69	3.51	0.86	2.089	.041*

จากตารางที่ 2 พบว่า เปรียบเทียบการบริหารการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ กลุ่ม 9 จำแนกตามเพศต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงาน
 พระพุทธศาสนาแห่งชาติ กลุ่ม 9 จำแนกตามอายุที่ต่างกัน

การบริหารการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญ ศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ กลุ่ม 9	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	.881	2	.441	.759	.470
	ภายในกลุ่ม	99.916	172	.581	-	-
	รวม	100.797	174	-	-	-

จากตารางที่ 3 พบว่า เปรียบเทียบการบริหารการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงาน
 พระพุทธศาสนาแห่งชาติ กลุ่ม 9 อายุที่ต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา โดยรวมไม่แตกต่างกันทางสถิติ

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงาน
 พระพุทธศาสนาแห่งชาติ กลุ่ม 9 จำแนกตามสภาพที่ต่างกัน

การบริหารการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สังกัด สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ กลุ่ม 9	สภาพ				t	Sig.
	บรรพชิต		คฤหัสถ์			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านวิชาการ	3.84	0.70	3.66	0.93	1.416	.159
2. ด้านการบริหารงบประมาณ	4.01	0.77	3.73	0.97	2.139	.034*
3. ด้านบุคลากร	3.86	0.64	3.63	0.79	2.126	.035*
4. ด้านการบริหารงานทั่วไป	3.39	0.76	3.22	0.76	1.447	.150
รวม	3.77	0.60	3.56	0.73	2.061	.041*

จากตารางที่ 4 พบว่า เปรียบเทียบการบริหารการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงาน
 พระพุทธศาสนาแห่งชาติ กลุ่ม 9 จำแนกตามสภาพที่ต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา โดยรวมแตกต่างกันอย่างมี
 นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงาน
 พระพุทธศาสนาแห่งชาติ กลุ่ม 9 จำแนกตามวุฒิการศึกษาที่ต่างกัน

การบริหารการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สังกัด สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ กลุ่ม 9	ระดับการศึกษา				t	Sig.
	ปริญญาตรี		สูงกว่าปริญญาตรี			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านวิชาการ	3.85	0.70	3.65	0.91	1.569	.120
2. ด้านการบริหารงบประมาณ	4.06	0.72	3.67	1.00	2.825	.006*
3. ด้านบุคลากร	3.88	0.57	3.61	0.87	2.295	.024*
4. ด้านการบริหารงานทั่วไป	3.38	0.74	3.26	0.79	.985	.326
รวม	3.79	0.56	3.55	0.78	2.228	.028*

หมายเหตุ. * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 5 พบว่า เปรียบเทียบการบริหารการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงาน
 พระพุทธศาสนาแห่งชาติ กลุ่ม 9 จำแนกตามระดับการศึกษาที่ต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา โดยรวมแตกต่างกัน
 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 6 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงาน
 พระพุทธศาสนาแห่งชาติ กลุ่ม 9 จำแนกตามขนาดของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญที่ต่างกัน

การบริหารการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญ ศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ กลุ่ม 9	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	.233	2	.117	.267	.766
	ภายในกลุ่ม	75.050	172	.436	-	-
	รวม	75.283	174	-	-	-

จากตารางที่ 6 พบว่า เปรียบเทียบการบริหารการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงาน
 พระพุทธศาสนาแห่งชาติ กลุ่ม 9 ขนาดของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญที่ต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา
 โดยรวมไม่แตกต่างกันทางสถิติ

3. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนา
 แห่งชาติ กลุ่ม 9 ได้แก่ พัฒนาการวิจัยในชั้นเรียนด้วยการเปรียบเทียบวิธีการสอนแบบต่างๆ มีการจัดสรรงบประมาณอย่างเพียงพอ
 ควรมีการจัดกิจกรรมเปิดรับบริจาคเป็นการกุศลเพื่อใช้ในการเรียนการสอน มีการจัดอบรมด้านข้อวัตรสงฆ์ของพระภิกษุสามเณร
 เพื่อสร้างความเข้าใจในบริบทผู้เป็นนักเรียน ควรมีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ มีการจัดการความรู้
 ทั่วทั้งองค์กร

อภิปรายผล

1. การบริหารการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ กลุ่ม 9
 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ผลการวิจัยที่ออกมาเช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารมีความมุ่งมั่นในการบริหารจัดการการศึกษาโรงเรียน
 พระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ กลุ่ม 9 อย่างเต็มความสามารถ ภายใต้การใช้งบประมาณ
 ที่มีอยู่อย่างจำกัด ตลอดจนบุคลากรครูต่างให้ความร่วมมือในการบริหารงานเป็นอย่างดี และมีความเป็นผู้มีจิตอาสาใส่ใจในการจัดการ
 เรียนการสอนเพื่อให้มีคุณภาพทำหน้าที่ให้การอบรมสั่งสอนพระภิกษุและสามเณรในด้านวิชาการควบคู่ไปพร้อมกับคุณธรรมและ
 จริยธรรม สอดคล้องกับงานวิจัยของ กนกรัตน์ ทาจะดี (2560) ได้วิจัยเรื่องการศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมในงานวิชาการของครู
 ใน สถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุพรรณบุรีเขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารแบบมีส่วน
 ร่วมในงานวิชาการของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรีเขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับ
 มาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระจรัสชัย ปญญาวิโร (ทองปิว) (2563) ได้วิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงาน
 วิชาการ ของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 10 สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัย
 การบริหารและประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 10 ตามความคิดเห็นของ
 ผู้อำนวยการ ครูพระ และครูฆราวาส โดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระครูสุนทรวินัยรส และถวิล ลดาวัลย์
 (2561) ได้วิจัยเรื่อง กลยุทธ์การบริหารเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงาน
 พระพุทธศาสนาแห่งชาติกลุ่ม 10 ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันกลยุทธ์การบริหารเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนพระ
 ปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติกลุ่ม 10 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัย
 ของ สุรีย์พร พากพันธ์ (2561) ได้วิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการใน สถานศึกษา สังกัด
 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาใน
 ภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

2. การบริหารการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ กลุ่ม 9
 จำแนกตามเพศ อายุ สถานะภาพ วุฒิการศึกษา ขนาดของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญ และอายุการก่อตั้งของโรงเรียนพระ
 ปริยัติธรรม แผนกสามัญที่แตกต่างกัน นำเสนอดังนี้

2.1 เปรียบเทียบการบริหารการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนา
 แห่งชาติ กลุ่ม 9 จำแนกตามเพศต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่
 ระดับ .05 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ผลการวิจัยที่ออกมาเช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารและคณะครูมีรูปแบบและบริบทของ
 โรงเรียนพระปริยัติธรรม ที่แตกต่างกันออกไป มีการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ประยุกต์ความรู้และทักษะในรายวิชาต่างๆ ที่หลากหลายใน

ด้านนวัตกรรมการเรียนรู้ เน้นการคิดวิเคราะห์และทักษะการคิด และสร้างการมีส่วนร่วมกับชุมชน สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระมหา
ธีรเพชร มาตพงษ์. (2561) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การสังเคราะห์รูปแบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา
ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการบริหารในลักษณะการผสมผสานระหว่างรูปแบบเป็นทางการและรูปแบบเพื่อนร่วมงาน โดยพบว่า
องค์ประกอบด้านการวางแผนงานวิชาการ ด้านการพัฒนาและส่งเสริมงานด้านวิชาการ ด้านการวัดผลและประเมินผลเป็นรูปแบบเป็น
ทางการ เพราะต้องเป็นไปตามกฎระเบียบของมหาเถรสมาคม ด้านการบริหารหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนรู้และด้านการจัดสื่อการเรียน
เรียนรู้เป็นรูปแบบเพื่อนร่วมงาน เนื่องเพราะในการบริหารนั้นจะต้องมีการขอความร่วมมือจากบุคคลและหน่วยงานภายนอก

2.2 เปรียบเทียบการบริหารการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนา
แห่งชาติ กลุ่ม 9 อายุที่ต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา โดยรวมไม่แตกต่างกันทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน
ที่ตั้งไว้ ผลการวิจัยที่ออกมาเช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่า บุคลากรเห็นว่าการบริหารการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญต้อง
อาศัยความอดทน มุ่งมั่น และจิตอาสาในการช่วยเหลือสังคม และมีแนวทางในการบริหารโดยยึดตามนโยบายของสำนักงาน
พระพุทธศาสนา สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระกิตติ เมฆโปธิ (2564) ได้วิจัยเรื่อง การบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญ
ศึกษา กลุ่ม 1 กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ครูผู้สอนมีความคิดเห็นเปรียบเทียบต่อการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนก
สามัญศึกษา กลุ่ม 1 กรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับมาก ครูผู้สอนที่มี อายุ เพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีความ
คิดเห็นต่อการบริหารไม่ต่างกัน

2.3 เปรียบเทียบการบริหารการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนา
แห่งชาติ กลุ่ม 9 จำแนกตามสถานภาพต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง
สถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ผลการวิจัยที่ออกมาเช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่า การบริหารสถานศึกษา ต้องอาศัยการ
มีส่วนร่วมในการดำเนินการวางแผนงานด้านวิชาการโดยการรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารและคณะกรรมการสถานศึกษา เพื่อกำหนด
ทิศทางตามบริบทของพื้นที่และสอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ในการบริหารสถานศึกษาและการจัดการ
เรียนการสอนให้มีคุณภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระจรัสชัย ปญาวิชโร (ทองปิว) (2563) ได้วิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อ
ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและ
ครูผู้สอนต่อการบริหารงานวิชาการโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา ภาพรวมตามสถานภาพ พบว่า บรรพชิตและคฤหัสถ์มี
ความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05

2.4 เปรียบเทียบการบริหารการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนา
แห่งชาติ กลุ่ม 9 จำแนกตามวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง
สถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ผลการวิจัยที่ออกมาเช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่า บุคลากรเห็นว่าการบริหารการศึกษา
โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญต้องอาศัยความอดทน มุ่งมั่น และจิตอาสาในการช่วยเหลือสังคม แต่ยังคงขาดงบประมาณสนับสนุน
ในการบริหารอย่างเพียงพอ สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระสายสิทธิ์ สิทธิโท (สารโท) (2564) ได้วิจัยเรื่อง การบริหารจัดการศึกษาใน
โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบรูปแบบการบริหารจัดการศึกษาใน
โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามระดับการศึกษา แตกต่างกันทางสถิติ

2.5 เปรียบเทียบการบริหารการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนา
แห่งชาติ กลุ่ม 9 จำแนกตามขนาดของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญที่ต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา
โดยรวมไม่แตกต่างกันทางสถิติ ซึ่งเป็นไม่ไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ผลการวิจัยที่ออกมาเช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่า บุคลากรเห็นว่าการ
บริหารจัดการโรงเรียนพระปริยัติธรรม ยังขาดรูปแบบการบริหารที่สอดคล้องกับสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติตามคุณลักษณะ
ขนาดของโรงเรียน มีลักษณะเป็นไปตามแบบผู้บริหารในแต่ละพื้นที่กำหนดเป็นส่วนมาก จึงมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับ
งานวิจัยของ พระวุฒิไกร ตรีภี และเกรียงศักดิ์ ศรีสมบัติ (2560) ได้วิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม
แผนกสามัญศึกษา ในจังหวัดร้อยเอ็ด ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา ในจังหวัด
ร้อยเอ็ด ที่มีขนาดของโรงเรียนต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า โดยรวมไม่แตกต่างกัน

สรุปผลการวิจัย

1. การบริหารการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ กลุ่ม 9 พบว่า
โดยรวมอยู่ในระดับมาก

2. การเปรียบเทียบการบริหารการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ กลุ่ม 9 พบว่า จำแนกตามเพศ สถานภาพ และวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนจำแนกตามขนาดของโรงเรียน และอายุที่ต่างกัน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

3. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ กลุ่ม 9 ได้แก่ พัฒนาการวิจัยในชั้นเรียนด้วยการเปรียบเทียบวิธีการสอนแบบต่างๆ มีการจัดสรรงบประมาณอย่างเพียงพอ ควรมีการจัดกิจกรรมเปิดรับบริจาคเป็นการกุศลเพื่อใช้ในการเรียนการสอน มีการจัดอบรมด้านข้อวัตรสงฆ์ของพระภิกษุสามเณร เพื่อสร้างความเข้าใจในบริบทผู้เป็นนักเรียน ควรมีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ มีการจัดการความรู้ทั่วทั้งองค์กร

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. ด้านวิชาการ

ควรมีการบริหารงานโดยเน้นการมีส่วนร่วมระหว่าง โรงเรียนและชุมชนในการกำหนดแนวนโยบายการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับบริบทของแต่ละพื้นที่ และสร้างหลักสูตรธรรมะออนไลน์ให้ประชาชนได้สามารถเรียนรู้ได้เข้าถึงทุกที่ มีกิจกรรมธรรมะสัญจรเผยแพร่ในสถานศึกษาเป็นประจำ เพื่อให้ประชาชนได้รับรู้ผลงานของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา มากยิ่งขึ้น

2. ด้านการบริหารงบประมาณ

ควรจัดกิจกรรมให้ชุมชน และหน่วยงานเอกชนมีส่วนร่วมในการระดมทุนการศึกษา จัดให้มีการจัดทำข้อมูลด้านงบประมาณในการใช้จ่ายในการดำเนินการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา และเปิดเผยให้สาธารณชนได้รับทราบ

3. ด้านบุคลากร

ผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาควรแต่งตั้งผู้ช่วยงานการบริหารงาน เนื่องจากส่วนใหญ่แล้วผู้บริหารโรงเรียนคือ พระสังฆาธิการระดับเจ้าอาวาส มีภารกิจหลายอย่าง จำเป็นต้องกระจายงานเพื่อการดูแลอย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ

4. ด้านการบริหารงานทั่วไป

ควรจัดหาอุปกรณ์ด้านเทคโนโลยีที่ทันสมัย เพื่อการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบต่างๆ มีสื่อนวัตกรรมที่ทันสมัยเพื่อใช้ในการค้นหาข้อมูลของนักเรียน มีการสร้างระบบเทคโนโลยีทางการศึกษาเพื่อให้บริการทางการศึกษาด้านต่างๆ ของสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป

1. ควรมีการกำหนดการบริหารงานเชิงรุก สร้างการรับรู้ทางเลือกในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาให้ประชาชนได้รับทราบผ่านระบบเทคโนโลยีที่ทันสมัย โดยเน้นการจัดการอย่างมีส่วนร่วมระหว่างวัด ชุมชน เอกชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

2. ควรศึกษาการระดมทุนการศึกษาของผู้มีจิตศรัทธาร่วมกับภาคส่วนต่างๆ ในการจัดกิจกรรมการส่งเสริมการบริหารการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ให้สอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ เพื่อสร้างโอกาสทางการศึกษาให้แก่ผู้ที่สนใจ

3. ควรศึกษาภาวะผู้นำของเจ้าคณะต่อประสิทธิภาพการบริหารการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ กลุ่ม 9

เอกสารอ้างอิง

กนกรัตน์ ทาจะดี. (2560). การศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมในงานวิชาการของครูใน สถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุพรรณบุรีเขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสยาม.

กองพุทธศาสนศึกษา. (2557). คู่มือปฏิบัติงานโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.

กองพุทธศาสนศึกษา. (2564). ประวัติความเป็นมาของการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา. สืบค้นจาก <https://deb.onab.go.th/th/content/page/index/id/6647>.

- พระกิตติ เมฆโปธิ. (กรกฎาคม-กันยายน 2564). การบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่ม 1 กรุงเทพมหานคร. วารสารวิจัยวิชาการ, 4(3).
- พระครูสุนทรวิเชียร และถวิล ลดาวัลย์. (2561). กลยุทธ์การบริหารเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติกลุ่ม 10. วารสารสังคมศาสตร์และมานุษยวิทยาเชิงพุทธ, 6(1). 347-375.
- พระจรัสชัย ปญญาวิโร (ทองปิว). (2563). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ ของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 10 สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ. วารสารการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ ฉบับออนไลน์ <https://jeal.sru.ac.th>. 231-240.
- พระจรัสชัย ปญญาวิโร (ทองปิว). (2563). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- พระมหาธีรเพชร มาตพงษ์. (2561). การสังเคราะห์รูปแบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสยาม.
- พระวุฒิไกร ตรภี และเกรียงศักดิ์ ศรีสมบัติ (มกราคม - มิถุนายน 2560) ได้วิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในจังหวัดร้อยเอ็ด. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด Journal of Roi Et Rajabhat University ,11(1).
- พระสายสิทธิ์ สิทธิโท (สารโท). (2564) การบริหารจัดการศึกษาในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด. วารสารสังคมศาสตร์บูรณาการ, 1(1), 19.
- รังสรรค์ สิงห์เลิศ. (2551). ระเบียบวิจัยทางสังคมศาสตร์. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ. (2564). รายการประเมินสถานศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษากลุ่มที่ 9. สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). (2555). คู่มือการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม (พ.ศ. 2554 - 2558) ระดับอุดมศึกษาฉบับสถานศึกษา(แก้ไขเพิ่มเติม พฤศจิกายน พ.ศ. 2554) (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน).
- สุรียพร ฟากพิน. (กันยายน – ธันวาคม 2561). ภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการใน สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1. วารสารสหวิทยาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, 1(3).
- Taro Yamane. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis*. 3rdEd. New York. Harper and Row Publications.